

Pactar amb el PP



Vicenç Villatoro

Els últims mesos he tingut ocasió de parlar amb amics dels Blocs nacionalistes del País Valencià i de les Balears i de comentar-ne les aliances estratègiques. Unes aliances que, cal dir-ho, no em fan pas gaire feliç, tot i que entenc que poden ser inevitables arran d'una situació molt complicada. Per tant, els uns i els altres tenen totes les meves simpaties i serien les meves opcions de vot als territoris respectius, tot i que reclamo respecte i curiositat positiva per l'opció que ha pres Unió Mallorquina. Desitjo de debò que les eleccions els vagin bé i, si hi van, brindaré amb ells. Ara bé, a tots els he fet una pregunta que sembla una provocació –i potser ho és–, però crec que val la pena de fer-se.

Als nacionalistes de tots dos blocs els he preguntat en quines condicions pactarien amb el PP. M'han mirat una mica esgarrifats. L'opció estratègica de tots plegats és precisament fer fora el PP dels governs respectius i fer-ho mitjançant acords amb el PSOE. Potser ara toca això. Però tornem-hi: en quines circumstàncies, amb quines concessions mútues, podrien pactar amb el PP? O com hauria de ser el PP per a poder-hi

pactar? Jo crec que en la resposta a aquesta pregunta provocadora està el futur del nacionalisme al País Valencià i a les Balears. Si la resposta és que només en condicions molt concretes, difícilment imaginables, molt allunyades de la realitat actual, creuré que el nacionalisme polític té perspectives de futur. Si em diuen que mai de la vida, que si ho fessin es quedarien sense clients, que l'única aposta estratègica

és anar amb el PSOE per sempre, crec que el nacionalisme polític no té cap perspectiva o, més ben dit, que només en té una: ser una cossa de l'esquerra espanyola i acabar, anant molt bé, com Euskadiko Ezkerra.

Entenguem-nos: no estic pas proposant que els Blocs pactin amb el PP. Estic proposant que els Blocs, en unes circumstàncies determinades, puguin arribar a pactar amb el PP. No dic ni tan sols que siguin equidistants entre PP i PSOE. D'acord, donem al PSOE –no sé ben bé per què– un marge de confiança més gran que al PP: que les possibilitats de pactar amb el PSOE siguin tres vegades, quatre vegades més grans que les de pactar amb el PP. Que al PSOE li surti quatre vegades més bé de preu que al PP el vot dels nacionalistes. Però que hi hagi totes dues possibilitats. Que els nacionalistes no es trobin condemnats a entendre's únicament amb el PSOE. Perquè si només et pots entendre amb el PSOE, si només pots aspirar a manar amb el PSOE, si creus que el teu futur depèn de l'èxit

del PSOE, fes-te del PSOE. I si no, és que creus que tens objectius específics, propis, diferents i fins i tot contraposats als del PSOE. Llavors, has de poder pactar també amb uns altres. Entre més coses, perquè si només pots pactar amb uns seran ells que marcaran el preu del pacte. Si el teu producte només té un comprador possible, serà aquest comprador que imposarà les condicions.

Tampoc no dic pas que els nacionalismes balear i valencià s'hagin de fer de dretes. Tot i que trobo un inconvenient important que un país tingui només nacionalisme d'esquerra, com ho seria que tingués només nacionalisme de dretes. No parlo d'ideologia. Parlo de pactes. D'una banda, el PSOE no és pas un soci tan fantàstic com això. Al Pacte de Progrés a les Balears ja es va veure quin grau de lleialtat mantenia amb els nacionalistes. I el PSOE estatal és profundament jacobí i impermeable a una redefinició plural del concepte d'Espanya; no diguem ja a l'autodeterminació dels pobles. Però, en qualsevol cas, lligar la pròpia sort a la de l'esquerra espanyola, pensar que els nostres vots només poden servir per a portar els

socialistes al poder –no tan sols a Madrid, sinó fins i tot al propi territori– és esdevenir una cossa del PSOE, una segona marca. Mirem l'exemple català. Al primer tripartit, quan els socialistes creien que Esquerra tenia dues possibilitats de pacte, ERC va poder obtenir força poder. Al segon, quan ja era evident que només podien i volien pactar amb els socialistes, Esquerra ha hagut de cedir els vots molt més barats. I a més n'ha perduts: si

l'electorat sap que votant-te a tu voten els socialistes, acabaran votant-los directament.

Certament, amb aquest PP costa d'imaginar-s'hi cap pacte. Però per a mi, allò essencial és constatar que, per raons diguem-ne mercantils i per raons de concepte, el nacionalisme ha d'estar en condicions de pactar tant amb la dreta com amb l'esquerra espanyoles, sempre que es donin unes condicions mínimes d'obertura, de netedat i de comprensió. Si el nacionalisme a les Balears i al País Valencià no té dues opcions de pacte, si no pot amenaçar el PSOE amb un pacte alternatiu, el seu futur serà molt complicat. Ara és impossible el pacte amb un PP imprevisible i enfollit. Però això és ara o és per sempre? El nacionalisme se'n va a fer una copa amb el PSOE o s'hi casa per sempre? Si es tracta de fotre un clau, ho puc entendre. Però si és un matrimoni em sembla un suïcidi.

Escriptor

